

ЯКОВЕНКО Р. В.

ЛЕКЦІЯ № 1

з курсу

**ГЛОБАЛЬНА
ЕКОНОМІКА**

для студентів економічних спеціальностей

м. Кропивницький – 2019

УДК 339.97

Я47

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики. Протокол від 12 вересня 2018 року № 2.

© Р.В. Яковенко, 2019.
© ЦНТУ, 2019.

Лекція 1. ЕКОНОМІЧНА ПРИРОДА ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

ПЛАН

1. Сутність та підходи до визначення глобалізації.
2. Рівні глобалізації та її ознаки.
3. Форми прояву глобалізації.
4. Перешкоди на шляху глобалізації.
5. Глобалістика як міждисциплінарний напрям.

1. Сутність та підходи до визначення глобалізації

Глобалізація (від фр. global – планетарний, всеосяжний) – всеохоплюючий процес трансформації світового співтовариства у відкриту цілісну систему інформаційно-технологічних, фінансово-економічних, суспільно-політичних, соціально-культурних взаємозв'язків і взаємозалежностей.

Поняття „глобалізація” увійшло в науковий оборот у 80-ті роки XX ст. як відображення фундаментальних перетворень сучасної світової економіки, обумовлених посиленням дії загально-цивілізаційних законів і закономірностей, що охоплюють всі сфери громадського життя й формують постіндустріальну світову цивілізацію.

У широкому розумінні виділяють 4 визначення глобалізації:

- процес виходу інтересів національних господарюючих суб'єктів за межі територіальних кордонів окремих держав поряд із формуванням та розширенням сфери діяльності транснаціональних економічних та фінансових структур;
- процес підняття приватних національних економічних проблем на глобальний світовий рівень сприйняття, який вимагає їх вирішення, урахування світових господарських інтересів і мобілізації світових ресурсів;
- це безпосередній вплив того, що відбувається в одній частині світової економіки на інші її частини, які можуть бути не пов'язаними;
- це необхідність координації в загальносвітових масштабах національних економік та фінансових політик з метою створення єдиного світового порядку.

2. Рівні глобалізації та її ознаки

У більш конкретному розумінні, „глобалізація” – це термін, якому можна додати різні значення залежно від того, мова йде про окрему компанію, галузь, країну або про світове виробництво в цілому.

Для окремої компанії глобалізація визначається тим, наскільки компанія розширила географію надходження своїх доходів і в яких масштабах та пропорціях вона розподілила свої активи в різних країнах, а також тим, наскільки вона залучена до експорту капіталу, товарів та ноу-хау через структури, що залежать від неї.

Головними показниками глобалізації компанії є:

- міжнародне розосередження надходжень від продажів та основних активів;
- внутрішньofірмова торгівля напівфабрикатами, заготовками та готовою продукцією;

- внутрішньофірмові потоки технологій.

Глобалізація на рівні окремої галузі визначається тим, наскільки конкурентоспроможність компанії всередині галузі в даній країні взаємопов'язана з її конкурентоспроможністю в іншій країні. Чим більш глобалізованою є галузь, тим більше переваг одержує компанія від технологій, виробничого процесу, фабричної марки.

Глобалізовані галузі мають тенденцію домінувати на кожному ринку одним і тим самим набором глобальних компаній, які координують свої стратегічні дії в усіх країнах своєї активності.

Головними показниками глобалізації галузі є:

- співвідношення обсягів зустрічної торгівлі усередині галузі з обсягом світового виробництва;
- співвідношення зустрічних інвестицій з усім інвестованим у цю галузь капіталом;
- пропорції прибутків, що отримали конкуруючі компанії галузі в усіх головних регіонах світу;
- концентрація капіталу, що зростає через активізацію й злиття компаній.

Глобалізація на рівні окремої країни характеризується ступенем взаємозв'язку її економіки зі світовою економікою в цілому. Незважаючи на зростання глобалізації світової економіки, не всі країни однаковою мірою інтегровані до неї.

Існує декілька головних показників, що визначають ступінь інтегрованості економік різних держав у глобальну економіку, серед яких:

- співвідношення зовнішньоторгового обороту і ВВП;
- прямі іноземні інвестиції, які спрямовуються до країни і виходять з країни, та портфельні інвестиції;
- потік платежів роялті до країни та з країни, що пов'язані з переданням технологій.

3. Форми прояву глобалізації

Форми прояву глобалізації:

- становлення загальнопланетарного науково-інформаційного простору, глобальної інформаційної інфраструктури, мережних інформаційних технологій, світової комунікаційної системи й технологічних макросистем у сфері виробництва, транспорту й зв'язку;
- інтенсифікація міжнародних трансакцій, розвиток електронної комерції, становлення ринків робочої сили, товарів, інформаційних технологій на основі поступового зняття бар'єрів у торгівлі, підписання багатосторонніх торговельних угод і т.п.;
- швидкий ріст світового фінансового ринку, що функціонує в режимі реального часу на основі об'єднання ринкових і мережних комп'ютерно-комунікаційних технологій;
- різке збільшення обсягів і швидкості переміщення капіталів, інтенсифікація глобальних фінансових операцій;

- збільшення відкритості й взаємозалежності економік, господарсько-технологічне зближення країн, інтенсифікація регіональних інтеграційних процесів, розвиток міжконтинентальної інтеграції;
- становлення єдиного світового виробництва на базі розміщення складових частин виробничо-збутового процесу в різних країнах, інтенсифікація планетарної діяльності глобальних господарських комплексів мультинаціональних компаній, багатопрофільних транснаціональних корпорацій, транснаціональних банків тощо;
- виникнення нових глобальних економічних суб'єктів (транснаціональних корпорацій, регіональних об'єднань, міжнародних організацій, міст-мегаполісів, неурядових організацій, суспільних рухів, світових фінансових центрів, інтеграційних угруповань, союзів видатних особистостей) і нових форм ринкового поведіння (глобальних стратегій, нових методів конкурентної боротьби, глобальних мереж, об'єднань, поглинань, стратегічних альянсів);
- міжнародний рух циклічних коливань економіки, біржових, валютних, фінансових криз; зближення процентних ставок, внутрішніх і світових цін і т.п.;
- уніфікація ведення бізнесу, реструктуризація діяльності фірм на основі гнучкого мережного принципу;
- формування нової системи глобального керування; збільшення кількості наднаціональних структур регулювання світового господарства, міжурядових і неурядових міжнародних організацій;
- інформаційно-культурне зближення народів, поширення єдиних стандартів життя, уніфікація смаків, цінностей, принципів і норм поведіння, універсалізація культури й т.п.;
- формування специфічних інтересів і нових розбіжностей, порушення рівноваги світової екосистеми й загострення глобальних проблем.

4. Перешкоди на шляху глобалізації

До головних гальмуючих факторів глобалізації відносять:

- нерівномірність розміщення сировинних та енергетичних ресурсів по території планети;
- природнокліматичні та географічні відмінності, що зумовлюють територіальний поділ праці та спеціалізацію країн і викликають розрив у рівнях продуктивності різних національних виробництв;
- досягнення транспорту і комунікацій, що зумовлюють рівень інформаційної та економічної взаємодії;
- інтелектуальний потенціал і темпи виведення винаходів на ринок;
- відмінність соціально-економічних систем, зокрема між країнами комуністичної ідеології та ринково орієнтованими;
- ступінь втручання держави в економіку і політика протекціонізму – найбільш сприятливими до глобальних тенденцій є країни з меншим рівнем втручання у зовнішньоекономічну діяльність;
- коливання обмінних валютних курсів – порушення логіки світової торгівлі;
- традиційні, зокрема військові конфлікти;

- ідеологічні розбіжності, зокрема система моральних цінностей, що склалася в суспільствах різних країн,
- релігійні обмеження, в першу чергу протистояння між мусульманським світом та сучасною західною цивілізацією.

5. Глобалістика як міждисциплінарний напрям

Глобалістика – це наука, що вивчає походження, прояви і шляхи вирішення глобальних проблем, а також становлення макросоціальних систем та їх динаміки. Характерні ознаки глобалістики:

- досліджує взаємодію людини, суспільства та природи, як єдине ціле в межах земної кулі;
- вона розглядає цю систему як перманентно кризову, при цьому в центрі її уваги знаходяться всі напруженості, конфлікти, катастрофи, які сприймаються як природне явище, джерело суспільного розвитку;
- ця наука акцентує свою увагу на розробці управлінських рішень щодо подолання кризових явищ і забезпечення поступовості світового розвитку.

Розрізняють 8 головних напрямів глобалістики:

- *філософсько-методологічний* – досліджує ключові категорії, їх взаємозв'язок, глибинні причини появи глобальних криз та конфліктів;
- *природничо-науковий* – узагальнює дані отримані природничими і точними науками;
- *технологічно-економічний* – визначає конфігурації, темпи розвитку і зміст економічних процесів у межах глобалізаційних тенденцій;
- *соціо-природничий* напрям – аналізує переважно екологічні процеси, раціональне природокористування і вироблення концепції сталого розвитку;
- *соціальний напрям* – охоплює продовольчу проблему, аспекти міжнародного права, регулювання міграційних потоків, запобігання виникненню загроз біологічного, технотронного та інших видів тероризму;
- *політичний напрям* – аналізує геополітичні процеси, параметри зміни міжнародних відносин;
- *культурологічний напрям* – досліджує вплив глобалізації на сфери культури, ЗМІ, ціннісні установки, масову свідомість;
- *прогностичний напрям* – здійснює екстраполяцію сучасних процесів на майбутнє з метою передбачення розвитку світової системи.

Література:

1. Яковенко Р. В. Глобальна економіка : методичні вказівки до вивчення курсу / Р. В. Яковенко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. – 100 с.
2. Яковенко Р. В. Глобальна економіка : конспект лекцій / Р. В. Яковенко. – Кіровоград : КНТУ, 2014. – 57 с. Доступно за адресою: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/6105/1/konspekt.PDF>.
3. Яковенко Р. В. Тести для контролю знань з навчальної дисципліни „Глобальна економіка” / Р. В. Яковенко. – Кіровоград : КНТУ, 2015. – 28 с. Доступно за адресою: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/6321/1/testGL.PDF>.
4. Яковенко Р. В. Робоча програма з навчальної дисципліни „Глобальна економіка” / Р. В. Яковенко. – Кропивницький : КНТУ, 2016. – 40 с. Доступно за адресою: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/6315/1/rp16.PDF>.
5. Яковенко Р. В. Питання до екзамену з курсу „Глобальна економіка” для студентів денної та заочної форми навчання / Р. В. Яковенко. – Кропивницький : ЦНТУ, 2017. – 4 с. Доступно за адресою: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/6988/1/202pdf.PDF>.
6. Яковенко Р. В. Соціально-економічний механізм впливу на демографічні процеси, як головний чинник суспільного відтворення в умовах глобалізації / Роман Яковенко // Теорії мікро-макроекономіки. – К. : Академія муніципального управління. – 2006. – Вип. 25. – С. 111–113.
7. Яковенко Р. В. Митно-тарифне регулювання як фактор впливу на демографічні процеси / Роман Яковенко // Вісник Академії митної служби України. – Дніпропетровськ : Академія митної служби. – 2006. – № 3 (31). – С. 10–14.
8. Яковенко Р. В. Регіональні аспекти соціально-економічного впливу на міграційні процеси / Роман Яковенко // Актуальні проблеми міжнародних відносин : зб. наук. праць. – К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин. – 2007. – Вип. 66., ч. 1. – С. 108–111.
9. Яковенко Р. В. Людський капітал та людський потенціал / Роман Яковенко // Наук. праці Кіровоградського нац. техн. ун-ту : Економічні науки. – Кіровоград : КНТУ. – 2013. – Вип. 24. – С. 186–193.
10. Яковенко Р. В. Соціально-економічні важелі впливу на демографічні процеси в світлі стратегії євроінтеграції / Роман Яковенко // Моделі та стратегії євроінтеграції України : економічний і правовий аспекти : зб. матеріалів IX Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 30 травня 2006 р.). – К. : УАЗТ, 2006. – С. 268–270.
11. Яковенко Р. В. Конвертованість валюти та економічна безпека держави / Р. В. Яковенко, К. О. Новакова // Тези доповідей студентів і магістрантів на XLVIII науковій конференції 17 квітня 2014 року. – Кіровоград : КНТУ, 2014. – С. 76–80.
12. Яковенко Р. В. Шляхи активізації залучення іноземних інвестицій / Р. В. Яковенко, К. О. Семенюк // Матеріали за 11-а міжнародна научна

практична конференція [„Новината за напреднали наука – 2015”]. (Софія, Болгарія, 17-25 травня 2015 р.). – София : „Бял ГРАД-БГ” ООД, 2015. – Том 5 : Икономики. – С. 17–19.

13. Яковенко Р. В. Сальдо зовнішньої торгівлі послугами / Р. В. Яковенко, В. Ю. Соловйова // *Materialy XII Miedzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji [„Strategiczne pytania swiatowej nauki – 2016”]*. (Перемишль, Польща, 7-15 лютого 2016 р.). – Przemysl : Nauka i stadia, 2016. – Vol. 2 : Ekonomiczne nauki. – С. 64–66.

14. Яковенко Р. В. Умови розвитку українського бізнесу в системі глобалізації та становлення глобальної економіки / Р. В. Яковенко, С. В. Ковальов // *Економічні перспективи підприємництва в Україні : збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції. 27-28 жовтня 2016 р., м. Ірпінь. – Т 2. – Ірпінь : УДФСУ, 2016. – С. 52–55.*

15. Яковенко Р. В. Проблемні питання методології сучасних економічних досліджень / Р. В. Яковенко // „Сучасні проблеми економічної теорії, маркетингу та моделювання соціально-економічних систем” : Матеріали Першої Всеукраїнської науково-практичної конференції (заочної), м. Кропивницький, 28-29 квітня 2017 року. – Кропивницький : „Ексклюзив-систем”, 2017. – С. 114–117.

16. Яковенко Р. В. Моделі визначення рівня глобалізації на різних щаблях / Р. В. Яковенко, В. А. Мицюк // „Сучасні проблеми економічної теорії, маркетингу та моделювання соціально-економічних систем” : Матеріали Першої Всеукраїнської науково-практичної конференції (заочної), м. Кропивницький, 28-29 квітня 2017 року. – Кропивницький : „Ексклюзив-систем”, 2017. – С. 124–126.

17. Яковенко Р. В. Вплив російської агресії на економічну безпеку України в межах глобалізаційних процесів / Р. В. Яковенко, В. І. Головатій // *Україна – територія можливостей для розвитку підприємництва : збірник матеріалів міжнародної науково-практичної інтернет-конференції [Економічні перспективи підприємництва в Україні], (26–27 жовтня 2017 р., м. Ірпінь) : у 2 ч. Ч. 2. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2017. – С. 152–154.*

18. Старкіна О. Д. Роль інтелектуального капіталу в контексті національної безпеки / О. Д. Старкіна, Р. В. Яковенко // *Облік і контроль в управлінні підприємницькою діяльністю : Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 19-20 жовтня 2018 р. – Кропивницький : Ексклюзив-Систем, 2018. – С. 157–159.*

19. Яковенко Р. В. Використання досвіду міжнародних організацій в процесі регулювання розвитку людського потенціалу / Роман Яковенко // *Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : „Поліграф-сервіс”. – 2008. – Вип. 1. – С. 6–10.*

20. Яковенко Р. В. Методологія дослідження людського потенціалу в умовах світової фінансової кризи / Роман Яковенко // *Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : „Поліграф-сервіс”. – 2009. – Вип. 2. – С. 6–15.*

21. Яковенко Р. В. Трансформація ролі держави в умовах сучасної економіки / Р. В. Яковенко, К. В. Самсонова // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : „Поліграф-сервіс”. – 2010. – Вип. 3. – С. 133–142.
22. Яковенко Р. В. Традиційний та інтелектуальний капітал / Р. В. Яковенко, О. В. Яцун // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : „Поліграф-сервіс”. – 2010. – Вип. 3. – С. 237–244.
23. Яковенко Р. В. Інформатизація в Україні : основні напрями, тенденції, проблеми / Р. В. Яковенко, К. В. Самсонова // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : „Поліграф-сервіс”. – 2011. – Вип. 4. – С. 40–50.
24. Маньковська В. Я. Конкурентоспроможність економіки України на світовому ринку / В. Я. Маньковська, Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : „Поліграф-сервіс”. – 2011. – Вип. 4. – С. 149–157.
25. Гудима Ю. Ю. Еволюція економічних потреб та інтересів / Ю. Ю. Гудима, Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : „Поліграф-сервіс”. – 2011. – Вип. 4. – С. 163–170.
26. Стецик Ю. В. Вплив міграції робочої сили на міжнародні економічні відносини / Ю. В. Стецик, Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : „Поліграф-сервіс”. – 2011. – Вип. 4. – С. 177–183.
27. Яковенко Р. В. Інституціональні фактори становлення сучасних грошей / Р. В. Яковенко // Освіта, менеджмент і бізнес : світовий вимір. Серія : економічні науки. – К. : Українсько-американський гуманітарний інститут „Вісконсинський міжнародний університет (США) в Україні. – 2011. – № 4. – С. 35–41.
28. Яковенко Р. В. Моніторинг громадської думки щодо вступу України в ЄС / Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : „Поліграф-сервіс”. – 2012. – Вип. 5. – С. 60–65.
29. Яковенко Р. В. Україна та міжнародні економічні організації / Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : „Поліграф-сервіс”. – 2012. – Вип. 5. – С. 76–92.
30. Базан А. В. Міграція та її вплив на економіку України / А. В. Базан, Р. В. Яковенко // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : „Поліграф-сервіс”. – 2014. – Вип. 7. – С. 73–82.
31. Яковенко Р. В. Розвиток галузевих ринків в умовах глобалізації / Р. В. Яковенко, О. В. Щельник // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : видавець Лисенко В. Ф. – 2015. – Вип. 8. – С. 67–72.
32. Яковенко Р. В. Проблеми глобалізації та форми їх прояву / Р. В. Яковенко, Н. Д. Бірзул // Розвиток економічної думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : видавець Лисенко В. Ф. – 2015. – Вип. 8. – С. 91–100.
33. Яковенко Р. В. Зарубіжний досвід та проблеми функціонування малого бізнесу / Р. В. Яковенко, Н. В. Афанасьєва // Розвиток економічної

думки : зб. наук. праць. – Кіровоград : видавець Лисенко В. Ф. – 2015. – Вип. 8. – С. 119–134.

34. Яковенко Р. В. Методологія вивчення і дослідження національної економіки [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=5265>. – Назва з титул. екрану.

35. Яковенко Р. В. Завдання вивчення національної економіки [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=5499>. – Назва з титул. екрану.

36. Яковенко Р. В. Розвиток людського потенціалу в умовах світової фінансової кризи [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=5946>. – Назва з титул. екрану.

37. Яковенко Р. В. Основи саморозвитку економіки держави [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/01/29/osnovi-samorozvitku-ekonomiki-derzhavi>. – Назва з титул. екрану.

38. Яковенко Р. В. Сутність та структура національного багатства. Національний капітал [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/01/31/sutnist-ta-struktura-ekonomichnogo-potentsialu-natsionalne-bagatstvo>. – Назва з титул. екрану.

39. Яковенко Р. Міграційні процеси : необхідність активізації застосування соціально-економічних важелів впливу [Електронний ресурс] / Р. Яковенко. – Режим доступу : <http://rk.kr.ua/migratsiini-protsesi-neobhidnist-aktivizatsii-zastosuvannja-sotsialno-ekonomichnih-vazheliv-vplivu>. – Назва з титул. екрану.

40. Яковенко Р. В. Економічні категорії та закони [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=6391>. – Назва з титул. екрану.

41. Яковенко Р. В. Продуктивність національного капіталу [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/02/23/produktivnist-natsionalnogo-kapitalu>. – Назва з титул. екрану.

42. Яковенко Р. Економічна роль інформації. Інформаційний потенціал національної економіки [Електронний ресурс] / Р. Яковенко. – Режим доступу : <http://rk.kr.ua/ekonomichna-rol-informatsii-informatsiinii-potentsial-natsionalnoi-ekonomiki>. – Назва з титул. екрану.

43. Яковенко Р. В. Становлення ринку та реструктуризація економіки в логіці економічного переходу [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/04/13/stanovlennja-rinku-ta-restrukturizatsija-ekonomiki-v-logitsi-ekonomichnogo-perehodu>. – Назва з титул. екрану.

44. Яковенко Р. В. Типи економічних систем [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/04/13/stanovlennja-rinku-ta-restrukturizatsija-ekonomiki-v-logitsi-ekonomichnogo-perehodu>. – Назва з титул. екрану.

45. Яковенко Р. В. Сутність економічного (господарського) механізму, його типи [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=7467>. – Назва з титул. екрану.
46. Яковенко Р. В. Особливості регулювання різних секторів економіки в розвинутих країнах [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=7497>. – Назва з титул. екрану.
47. Яковенко Р. В. Макроекономічна стабілізація [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=7808>. – Назва з титул. екрану.
48. Яковенко Р. В. Основні напрями економічної політики та її завдання [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=7810>. – Назва з титул. екрану.
49. Яковенко Р. В. Форми та інструменти державного регулювання економіки [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/05/07/formi-ta-instrumenti-derzhavnogo-reguljuvannja-ekonomiki>. – Назва з титул. екрану.
50. Яковенко Р. В. Теорії економічного зростання [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=7986>. – Назва з титул. екрану.
51. Яковенко Р. В. Передумови економічного зростання [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=7984>. – Назва з титул. екрану.
52. Яковенко Р. В. Динаміка і статика економічного зростання [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=7992>. – Назва з титул. екрану.
53. Яковенко Р. В. Теорія економічного зростання Роберта Солоу [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=8003>. – Назва з титул. екрану.
54. Яковенко Р. В. Сутність та характеристика сучасного світового господарства [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.ungazeta.info/?p=7444>. – Назва з титул. екрану.
55. Яковенко Р. В. Ціна світового ринку [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/11/06/tsina-svitovogo-rinku>. – Назва з титул. екрану.
56. Яковенко Р. В. Сутність та види зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/11/07/sutnist-ta-vidi-zovnishnoekonomichnoi-dijalnosti>. – Назва з титул. екрану.
57. Яковенко Р. В. Форми та інструменти впливу держави на зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/11/08/formi-ta-instrumenti-vplivu-derzhavi-na-zovnishnoekonomichnu-dijalnist>. – Назва з титул. екрану.
58. Яковенко Р. В. Платіжний баланс у системі регулювання зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/11/09/platizhnii-balans-u>.

sistemi-reguljuvannja-zovnishnoekonomichnoi-dijalnosti. – Назва з титул. екрану.

59. Яковенко Р. В. Перешкоди на шляху інтеграції України у світове господарство [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/11/20/pereshkodi-na-shljahu-integratsii-ukraini-u-svitove-gospodarstvo>. – Назва з титул. екрану.

60. Яковенко Р. В. Еволюція співпраці України з Європейською співдружністю [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/11/21/evoljutsija-spivpratsi-ukraini-z-evropeiskoju-spidruzhnistju>. – Назва з титул. екрану.

61. Яковенко Р. В. Стан стратегічного партнерства України та Європейського союзу [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/11/22/stan-strategichnogo-partnerstva-ukraini-ta-evropeiskogo-sojuzu>. – Назва з титул. екрану.

62. Яковенко Р. В. Ризики розширення Європейського союзу [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/11/23/riziki-rozshirennja-evropeiskogo-sojuzu>. – Назва з титул. екрану.

63. Яковенко Р. В. Перспективи взаємодії Україна-ЄС [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/11/24/perspektivi-vzaemodii-ukraina-es>. – Назва з титул. екрану.

64. Яковенко Р. В. Стратегія політики Європейського сусідства [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/11/25/strategija-politiki-evropeiskogo-susidstva>. – Назва з титул. екрану.

65. Яковенко Р. Методологія сучасних економічних досліджень та економічна теорія у внз [Електронний ресурс] / Р. Яковенко. – Режим доступу : <http://rk.kr.ua/metodologija-suchasnih-ekonomichnih-doslidzhen-ta-ekonomichna-teorija-u-vnz>. – Назва з титул. екрану.

66. Яковенко Р. В. Вплив глобалізації на внутрішні економічні перетворення [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/12/15/vpliv-globalizatsii-na-vnutrishni-ekonomichni-peretvorennja>. – Назва з титул. екрану.

67. Яковенко Р. В. Вибір моделі економічного розвитку в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/12/16/vibir-modeli-ekonomichnogo-rozvitku-v-umovah-globalizatsii>. – Назва з титул. екрану.

68. Яковенко Р. В. Інтеграційний вибір України [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/12/18/integratsiinii-vibir-ukraini>. – Назва з титул. екрану.

69. Яковенко Р. В. Європейська співдружність [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу :

<http://tusovka.kr.ua/news/2018/12/19/evropeiska-spivdruzhnist>. – Назва з титул. екрану.

70. Яковенко Р. В. Україна та інтеграційні процеси в Європі [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://tusovka.kr.ua/news/2018/12/17/ukraina-ta-integratsiini-protsesi-v-evropi>. – Назва з титул. екрану.

71. Яковенко Р. В. Національна економіка : навч. посіб. / Роман Яковенко. – Кіровоград : „Пік”, 2009. – 548 с. : іл.

72. Яковенко Р. В. Національна економіка : навч. посіб. / Роман Яковенко. – [2-ге вид., випр.]. – Кіровоград : „КОД”, 2010. – 548 с.

73. Яковенко Р. В. Тлумачний англо-український словник економічних термінів з елементами теорії та проблематики. Дидактичний довідник / Роман Яковенко. – [Вид. 2-ге, випр.]. – Кіровоград : видавець Лисенко В.Ф., 2015. – 130 с.

74. Яковенко Р. В. Наукова робота студентів : методичні поради та рекомендації / Р. В. Яковенко. – [2-ге вид., випр. і розшир.]. – Кропивницький : ЦНТУ, 2018. – 44 с.